

Stefan Eichler – legionista, żołnierz Andersa, minister

Droga życiowa Stefana Eichlera to podręcznikowy wręcz przykład kariery przedwojennego polskiego oficera. Zaczynał w Związku Strzeleckim, walczył w Legionach, a potem przeszedł do administracji cywilnej. Po II wojnie światowej pozostał w Wielkiej Brytanii, gdzie dołączył do rządu na uchodźstwie.

Urodził się w 1892 r. w Sosnowcu, ale do gimnazjum uczęszczał w Radomiu. Tam zaangażował się w działalność polityczną, przez którą musiał zrezygnować z nauki w tej szkole. Ostatecznie w 1912 r. ukończył Szkołę Handlową w Radomiu i wyjechał na studia do Belgii, gdzie dołączył do Związku Strzeleckiego, a w 1914 r. został dowódcą plutonu strzeleckiego w Glons. Jesienią tego samego roku dotarł ze swoimi żołnierzami do Krakowa, zgłaszając akces do 4. Pułku Piechoty Legionów Polskich. Od 1916 r. Eichler służył w 1. Pułku Ułanów Legionów Polskich, zaś w listopadzie 1918 r. wstąpił do odrodzonego Wojska Polskiego. W styczniu 1919 r. został awansowany do stopnia podporucznika, w wojnie polsko-bolszewickiej walczył jako dowódca plutonu. Następnie został skierowany do Szkoły Jazdy w Warszawie, a później do Szkoły Aplikacyjnej Kawalerii w Saumur we Francji.

Po powrocie do Polski został adiutantem dowódcy szwadronu. W 1922 r. skierowano go do szkoły I Brygady Jazdy w Toruniu, gdzie mianowano go zastępcą dowódcy i instruktorem jazdy konnej. Kolejnym krokiem w jego karierze wojskowej była Centralna Szkoła Kawalerii w Grudziądzu, gdzie służył jako instruktor.

Po zakończeniu służby w Grudziądzu Stefan Eichler został kierownikiem referatu w Departamencie Kawalerii Ministerstwa Spraw Wojskowych. W 1929 r. skierowano go do Wyższej Szkoły Wojennej. Po studiach, jako oficer dyplomowany, dostał awans na szefa sztabu Brygady Kawalerii „Suwałki”.

W 1934 r. Eichler złożył wniosek o możliwość przejścia do administracji cywilnej. Uzyskał zgodę. Na początku 1935 r. został starostą powiatu augustowskiego. W trakcie pełnienia tej funkcji, zaangażowany był również w działalność społeczną, m.in. będąc prezesem Zarządu Powiatowego Związku Strzeleckiego. Niedługo przed wybuchem wojny – w kwietniu 1939 r. – został przeniesiony na stanowisko starosty stołpeckiego.

Po wybuchu II wojny światowej Eichler ewakuował się na Litwę. Kiedy w czerwcu 1940 r. ZSRS zajęło państwa nadbałtyckie trafił do obozu w Kozielsku i Griazowcu. Na mocy układu Sikorski-Majski został zwolniony i wstąpił w szeregi Armii Polskiej na Wschodzie. Po zakończeniu wojny Eichler zamieszkał na stałe w Wielkiej Brytanii. Zaangażował się w życie społeczno-polityczne polskiej emigracji. Był członkiem trzech instytucji państwa na uchodźstwie: rządu RP, Rady RP oraz Komisji Głównej Skarbu Narodowego RP.

W rządzie Aleksandra Zawiszy Stefan Eichler pełnił funkcję Ministra Spraw Krajowych (lata 1966-1970). Starał się monitorować wszelkie wydarzenia w Polsce i referować ich przebieg na posiedzeniach gabinetu oraz przy okazji innych spotkań. Równie często zabierał głos w dyskusjach na temat zjednoczenia emigracji i polityki środowiska prezydenckiego – tzw. „Zamku”.

Wypowiadał się również w kwestiach międzynarodowych. Według niego, sprawę granic Polski „należy pozostawić przyszłości o ile mogłyby kiedykolwiek nastąpić zmiany w wolnych krajach”. W trakcie swojej działalności politycznej Eichler brał udział w życiu substytutu parlamentu – Radzie RP. Został powołany do III Rady RP jako reprezentant Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji – Komitetu Zagranicznego oraz do IV Rady RP, której był wiceprzewodniczącym.

Stefan Eichler brał udział w życiu społecznym polskiej emigracji. Był wiceprezesem Koła Oficerów Dyplomowanych, członkiem Komisji Rewizyjnej londyńskiego Instytutu Józefa Piłsudskiego, członkiem Związku Ziemi Wschodnich RP oraz Związku Legionistów i Peowiaków w Londynie. W 1966 r. został mianowany podpułkownikiem w korpusie oficerów kawalerii. Zmarł w 1980 r. i został pochowany na cmentarzu Morden w Londynie.



Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za Granicą 2023